

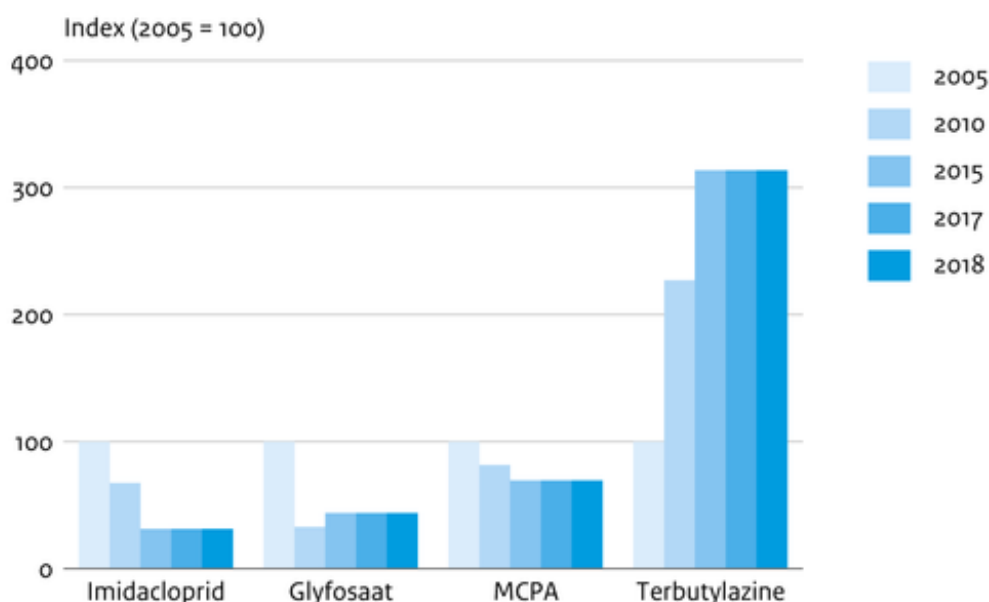
Belasting oppervlaktewater door gebruik van enkele gewasbeschermingsmiddelen in de landbouw, 2005-2018

Indicator | 8 oktober 2020

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

De belasting van het oppervlaktewater door emissies vanuit landbouwkundig gebruik is in 2018 niet opnieuw berekend. De cijfers zijn gelijk gehouden aan die van 2015. De belasting verschilt per werkzame stof. Bij imidacloprid, en MCPA was er in 2015 een afname te zien ten opzichte van 2010, terwijl dit bij terbutylazine en glyfosaat een toename was.

Belasting oppervlaktewater door gebruik gewasbeschermingsmiddelen in landbouw

Bron: Emissieregistratie

CBS/aug20
www.clo.nl/nl051815

- [Download figuur](#) [2]
- [Download data \(ods\)](#) [3]
- [Download data \(xlsx\)](#) [4]

Trends gewasbeschermingsmiddelen

Gewasbeschermingsmiddelen kunnen in het oppervlaktewater terecht komen door verwaaien (drift) en afspoeling vanaf de bodem naar omliggende oppervlaktewateren (Kruijne et al., 2012). De gegevens over de belasting van het oppervlaktewater worden berekend voor 2005 en later. Het gebruik van individuele gewasbeschermingsmiddelen is een keuze van de landbouwer terwijl het beschikbare middelenpakket vooral wordt bepaald door de middelenfabrikanten en door het Europees geharmoniseerde toelatingsbeleid (CTGB, 2020). Soms gaat een daling van het gebruik en de emissie van het ene middel gepaard met een stijging van één of meerdere andere middelen.

Maar dat is met deze indicator niet na te gaan. De focus is op ontwikkelingen binnen de stof. Voor het herbicide glyfosaat geldt dat het oppervlaktewater ook belast wordt door gebruik in het stedelijk groenbeheer. Dit geldt in minder mate ook voor het herbicide MCPA en het insecticide imidacloprid dat ook biocide toepassingen (zoals vlooienbestrijding bij huisdieren) kent. Deze bijdragen zijn niet opgenomen in deze indicator.

Het herbicide terbutylazine wordt nagenoeg uitsluitend gebruikt in de land- en tuinbouw, voor onkruidbestrijding bij de teelt van mais. De toegelaten middelen bevatten naast terbutylazine ook andere actieve stoffen, zoals mesotrion, dimethenamide-P en S-metolachloor. Deze vallen buiten de indicator.

- [indicator=nl0085]
- [indicator=nl0103]
- [indicator=nl0006]
- [indicator=nl0048]

Herkomst gegevens

De gegevens zijn afkomstig van de Nationale Milieu Indicator (NMI), een gewasbeschermingsmiddelen-rekenmodel/database (Alterra & RIVM, 2012) en zijn gebaseerd op afzet- en gebruikscijfers. De afzetcijfers komen jaarlijks van de NVWA en de gebruikscijfers 4 jaarlijks van CBS. Ook NVWA en Wageningen Economic Research (voorheen het LEI) leveren gebruikscijfers voor respectievelijk grondontsmetting en gebruik in grasland. In totaal worden in de NMI database voor 203 (werkzame stoffen van) gewasbeschermingsmiddelen de emissies berekend.

- [indicator=nl0085]

Referenties

- Emissieregistratie (2020). [Website Emissieregistratie](#) [5]: jaarcijfers 2018. RIVM, Bilthoven; PBL, Den Haag; CBS, Den Haag; RWS-WVL, Lelystad; WEnR, Wageningen; Deltares, Utrecht; RVO, Utrecht en TNO, Utrecht.
- CTGB (2020). [Website CTGB](#) [6]. College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Wageningen.
- Kruijne, R et al. (2012). [Dutch Environmental Risk Indicator for Plant Protection Products: NMI 3](#) [7]. Alterra rapport 2250.1 Wageningen.

Relevante informatie

- Recente cijfers en beschrijvingen van gehanteerde berekeningswijzen (meta-informatie) kunnen in detail bekeken worden op de [website van de Emissieregistratie](#) [5].

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Belasting van het oppervlaktewater door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de landbouw

Omschrijving

Door verwaaien en afspoeling vanaf de bodem komen gewasbeschermingsmiddelen in het oppervlaktewater terecht.

Verantwoordelijk instituut

Centraal Bureau voor de Statistiek, in samenwerking met de Emissieregistratie (Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieuhygiëne, Planbureau voor de Leefomgeving, Centraal Bureau voor de Statistiek, Rijkswaterstaat-WVL, Deltares, Wageningen Environmental Research, TNO, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland)

Berekeningswijze

Voor een uitgebreide beschrijving van de berekeningsmethoden wordt verwezen naar de methodebeschrijvingen op de website van de [Emissieregistratie](#) [5]

Basistabel

Alle data opvraagbaar op [Emissieregistratie](#) [5]

Geografisch verdeling

Nederland, provincie, stroomgebied, waterschap, afwateringseenheid

Andere variabelen

Belasting oppervlaktewater, bodememissies, emissies oppervlaktewater, luchtemissies, luchtemissies volgens IPCC
In totaal circa 300 stoffen
Circa 1600 emissieoorzaken en circa 1000 (individuele) puntbronnen

Verschijningsfrequentie

In mei definitieve cijfers t-2

Achtergrondliteratuur

Methoden: op de website van [Emissieregistratie](#) [5] achter Overzicht documenten
Begrippen: op de website van [Emissieregistratie](#) [5] achter Begrippenlijst

Opmerking

Voor nadere uitleg over de begrippen emissies en belasting: zie: [indicator=nl0149]

Betrouwbaarheids codering

Schatting, gebaseerd op een aantal metingen, expert judgement, een aantal relevante feiten of gepubliceerde bronnen terzake.

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2020). [Belasting oppervlaktewater door gebruik van enkele gewasbeschermingsmiddelen in de landbouw, 2005-2018](#) [8] (indicator 0518, versie 15 , 8 oktober 2020). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL:<https://www.clo.nl/indicatoren/nl051815>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl0518> [2]

https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0518_001g_clo_15_nl.png [3]

<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0518-001g-clo-15-nl.ods> [4]

<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0518-001g-clo-15-nl.xlsx> [5]

<http://www.emissieregistratie.nl/erpubliek/bumper.nl.aspx> [6] <https://www.ctgb.nl/toelatingen> [7]

<http://library.wur.nl/WebQuery/wurpubs/422310> [8] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl051815>